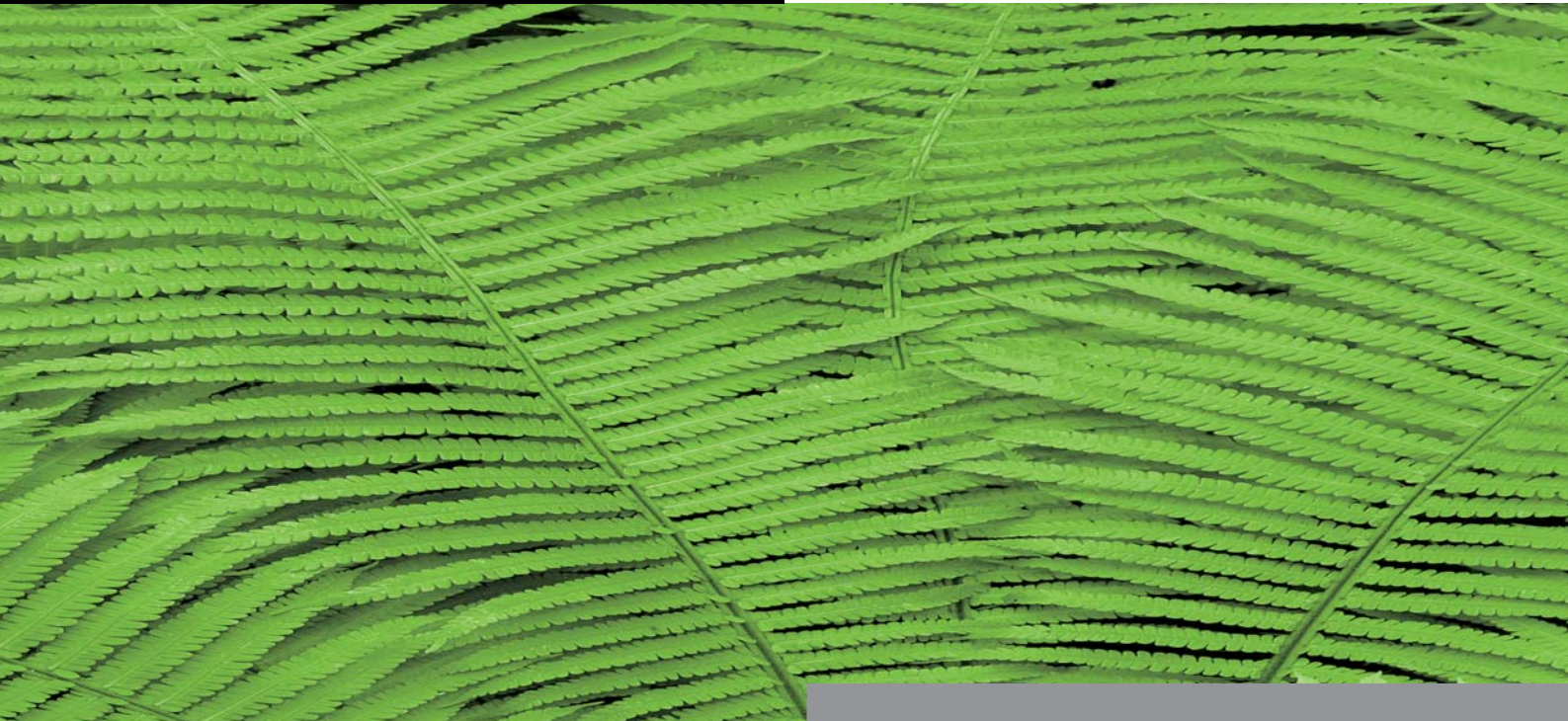

Paarden houden in Westland

Het houden van paarden in een Greenport

november 2008

PAARDEN HOUDEN IN WESTLAND

HET HOUDEN VAN PAARDEN IN EEN GREENPORT

Datum	18 november 2008
Status	Vastgesteld door college van B & W

INHOUDSOPGAVE

1.	Inleiding	4
	1.1. Uitgangspunten	5
	1.2. Vraagstelling	6
2.	Doel en ambitie	7
3.	Begripsbepaling	8
	3.1. Afbakening	8
	3.2. Hobbymatig- en bedrijfsmatig gebruik	8
4.	Huidig beleid	9
	4.1. Visie Greenport 2020	9
	4.2. Sociaal-maatschappelijke visie	9
	4.3. Milieuwetgeving	10
	4.4. Bestemmingsplan	10
	4.5. Resumé	10
5.	Ruimtelijke afbakening	12
	5.1.1. Gebiedstype 1: woonkernen en bedrijventerreinen	12
	5.1.2. Gebiedstype 2: glastuinbouwgebied	12
	5.1.3. Gebiedstype 3: recreatiegebied/groenzones	13
6.	Randvoorwaarden	14
7.	Handhaving	16
8.	Conclusies en aanbevelingen	17
	Bijlage 1. Begrippen	18
	Bijlage 2. Overzichtskaart strijdige situaties door paardenhouderijen	19

1.1 INLEIDING

Het karakter, de functies en het aanzien van het Westlandse glastuinbouwgebied veranderen sterk. De glastuinbouwbedrijven ondergaan een schaalvergrotings- c.q. herstructureringslag. De percelen worden bij voorkeur

rationeel (vierkant en rechthoekig) verkaveld en 'overhoeken' worden voor aanverwante of andere functies gebruikt. Een krachtig glastuinbouwcluster is een wezenlijke voorwaarde voor een vitaal Westland. Het buitengebied van Westland herbergt echter veel meer activiteiten waaronder wonen en recreëren. Al deze activiteiten kunnen een positieve bijdrage leveren aan de uitstraling van het Westland, mits in goede banen geleid.

De gemeente signaleert een toename van niet tuinbouwgerelateerde activiteiten in het glastuinbouwgebied. Daarom heeft medio 2008 een inventarisatie plaatsgevonden van de illegale activiteiten in het buitengebied op basis van de huidige bestemmingsplannen in het kader van de parapluherziening bestemmingsplannen glastuinbouwgebied Westland. Hierbij kwamen 83 illegale situaties van paardenbakken, stallingen en manegeactiviteiten aan het

licht. Bij veel glastuinbouwbedrijven en burgerwoningen zijn activiteiten met paarden geconstateerd. Paardenstallingen, paardenbakken, een drafbaan of flinke braakliggende gronden waarop met paarden wordt gereden of waar wordt gegraasd. Deze situaties zijn in bijlage 2 op een overzichtskaart weergegeven.

Op de afbeeldingen hieronder zijn de percelen die gebruikt worden voor de paardensport paars ingekleurd. Het betreft hier als voorbeeld de deelgebieden van Maasdijk en Raaphorst/Tiend in Monster. Deze trend is in de hele Gemeente Westland terug te zien.

Zoals op de afbeeldingen te zien is liggen de percelen een doelmatige herverkaveling van het glastuinbouwcluster in de weg. Om de reconstructie beter tot uitvoer te laten komen en om aantasting van het glasareaal tegen te gaan is het van groot belang voor de economische ontwikkeling van de greenport dat andere functies, zoals niet agrarische activiteiten in het glastuinbouwgebied, dit niet belemmeren.

Afbeelding 1: Buitengebied Maasdijk

Afbeelding 2: Buitengebied Raaphorst /Tiend in Monster

1.1. Uitgangspunten

Binnen de gemeente Westland heeft de Visie Greenport Westland 2020 een centrale positie in de ruimtelijke ordening. Met de visie geeft de gemeente de ruimtelijke en economische koers aan op hoofdlijnen. In de visie is vooropgesteld dat het glastuinbouwcluster zich moet kunnen ontwikkelen. De visie geeft aan dat er randvoorwaarden worden gesteld aan de ontwikkeling en de indeling van het glastuinbouwcluster. Hierbij wordt gestreefd naar een optimalisatie van de bedrijfseconomische- en functionele structuur en de ruimtelijke kwaliteit.

Het houden van paarden is een activiteit die de ontwikkeling van de glastuinbouw in de weg kan staan. Om beide ontwikkelingen, de toenemende paardensport en de ontwikkeling van het glastuinbouwcluster, naast elkaar te laten bestaan zijn heldere richtlijnen noodzakelijk.

Deze beleidsnotitie kent de volgende uitgangspunten:

1. de toenemende activiteiten die betrekking hebben op de paardensport in het glastuinbouwgebied van Westland vragen om regulering;
2. visie Greenport 2020;
3. de vraag hoe om te gaan met illegale situaties die een efficiënt gebruik van het glasareaal en de herstructurering van de glastuinbouw in de weg kunnen staan;
4. voorkomen van willekeur en het bieden van een helder handvest ten behoeve van handhaving.

Ad 1. Ten aanzien van het houden van paarden kan worden geconcludeerd dat een toereikend ruimtelijk beleid ontbreekt. De paardensport is in het Westland een veel beoefende sport met de nodige voorzieningen. In de meeste bestemmingsplannen buitengebied wordt de hobbymatige paardenhouderij, vanwege het ontbreken van een specifiek toetsingskader, doorgaans niet meege-nomen. Dit noodzaakt tot het in bestemmings-plannen opnemen van een afzonderlijke bestemming 'paardenhouderij' met duidelijke rand-voorwaarden.

Ad 2. De Visie Greenport 2020 beschrijft de ruimtelijke en economische doelstellingen op hoofdlijnen. Een van de doelstellingen is als gezegd het streven naar een optimalisatie van de bedrijfseconomische- en functionele structuur en het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit. Deze visie op de ontwikkeling van de paardenhouderijen in Westland is hier een uitwerking van, omdat de paardenhouderij en de bedrijfseconomische doelstellingen tegengestelde belangen kennen en een duidelijk beleid gewenst is.

Ad 3. Bij de herstructurering van het glastuinbouwcluster wordt veelvuldig geconstateerd dat glastuinbouwgronden worden gebruikt voor de paardensport. In enkele gevallen wordt een herstructurering belemmerd door paardensportliefhebbers, omdat blijkt dat het houden van paarden zowel ruimtelijk als emotioneel medewerking aan de herstructurering tegenhoudt. De vraag is in hoeverre het gebruik van glastuinbouwgronden voor de paardensport verenigbaar is met het gewenste gebruik van het glastuinbouwgebied. Door het opstellen van heldere kaders kan hierin duidelijkheid worden verschaft. Zo wordt duidelijk wat is toegestaan en wanneer handhaving geboden is.

Ad 4. Door het opstellen van helder beleid wordt voorkomen dat de gemeente ieder verzoek en iedere situatie willekeurig beoordeelt. Hiermee wordt duidelijkheid en transparantie verschaft aan de burger, maar zeker ook aan de medewerkers van de gemeente Westland die de burger eerlijk en professioneel van dienst kunnen zijn.

1.2 Vraagstelling

Op dit moment is onvoldoende duidelijk wat te doen ingeval van het gebruik van (agrarische) gronden door beoefenaars van de paardensport. Het gaat in concreto om het gebruik van agrarische gronden voor paardenbakken met bijhorende stallen en schuren. De bestemmingsplannen kennen geen specifiek toetsingskader als het gaat om de bouwwerken gerelateerd aan de paardensport. Er is sprake van een grijs gebied over het aantal paarden dat op een hobbymatige manier gehouden kan en mag worden én over de verschijningsvorm van het houden van paarden. De problematiek wordt vanwege de herstructurering van het glastuinbouwcluster en de opkomende paardensport steeds actueler en daarom is een heldere kaderstelling gewenst. Om te komen tot een goede afweging worden de volgende vragen gebruikt:

- Waar willen we paardenbakken, paardenstallingen, drafbanen, maneges of andere soorten paardenhouderijen toestaan?
- Welke randvoorwaarden moeten gelden bij het toestaan van het oprichten van paardenvoorzieningen?
- In welke gevallen is handhaving geboden en wat zijn hiervoor de uitgangspunten?
- Kunnen overhoeken gebruikt worden voor de paardensport en zo ja welke bestemming dient aan de gronden te worden gegeven en hoe wordt overlast voorkomen?
- Hoe gaan we om met bouwaanvragen voor paardenbakken en andere toebehoren. Is er behoefte aan uitgebreide regelgeving voor maneges en andere vormen van paardenhouderijen?
- Hoe gaan we om met initiatieven voor grootschalige voorzieningen voor het houden van paarden?

Deze vragen zullen als leidraad dienen bij het opstellen van het beleid en in de volgende hoofdstukken aan de orde komen.

1.3 Leeswijzer

Na deze inleiding wordt in het volgende hoofdstuk het doel van dit beleid beschreven en tevens de ambitie van de gemeente uiteen gezet. Vervolgens worden de begrippen uiteen gelegd en wordt het belangrijke verschil tussen hobbymatige en bedrijfsmatige paardenhouderijen duidelijk gemaakt. Hoofdstuk 4 beschrijft het huidige relevante beleid in relatie tot de paardenhouderij in Westland. Ter ondersteuning van een goede ruimtelijke ordening wordt in het vijfde hoofdstuk een indeling naar gebieden gemaakt, waarna in hoofdstuk 6 uiteindelijk de randvoorwaarden aan de orde komen. De snelle lezer zal hierin vooral geïnteresseerd zijn. De randvoorwaarden worden benoemd en waar nodig uitgelegd en vormen een belangrijk toetsingskader bij nieuwe aanvragen en voor de handhaving, wat in het zevende hoofdstuk beschreven wordt. Tot slot wordt er afgesloten met de conclusies en aanbevelingen.

2. DOEL EN AMBITIE

Het doel is om op integrale wijze een handzame set van toetsingscriteria op te stellen op basis waarvan besloten kan worden of de verschillende paardenhouderijen passen binnen de visie van de gemeente. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in reeds bestaande situaties en nieuwe aanvragen vanaf de datum vaststelling beleid. Duidelijke criteria zijn bevorderend voor de omgang en het bewustzijn ten opzichte van paardensport.

Deze richtlijnen en conclusies zijn de basis voor een verdere uitwerking van ruimtelijke structuurplannen en bestemmingsplannen. Als eindresultaat biedt deze beleidsnota een set van regels die worden opgesteld en die toepasbaar zijn voor het houden van paarden in het Westland. Het gaat dan concreet om:

- een set met randvoorwaarden;
- duidelijkheid over gebieden waar de gemeente wat voor soort paardenhouderijen toestaat;
- in welke gevallen handhaving geboden is;

Dit beleid is integraal opgesteld, in samenwerking met de afdelingen Ruimte, Bouwen en Milieu (milieu, ruimtelijk juridische zaken en ruimtelijke beleid), Veiligheid, Handhaving en Brandweezorg, Maatschappelijke Ontwikkeling en Planontwikkeling (Grondzaken), zodat niet alleen sprake is van een ruimtelijk perspectief. Ook is naar de paardenhouderijen gekeken vanuit milieukundig, stedenbouwkundig, maatschappelijk en praktisch oogpunt. Op deze manier komen alle facetten van het houden van paarden in de Gemeente Westland aan de orde.

3. BEGRIPSBEPALING

De paardenhouderij kent een grote diversiteit aan verschijningsvormen. Het aantal bedrijfstypen is zeer divers en bestaat bijvoorbeeld uit opfokbedrijven, africhtingsstallen, maneges of pensionstallingen. In Westland zijn maneges het meest voorkomend, naast de vele hobbyactiviteiten. Hierbij gaat het vaak om paarden gehouden in stallen en/of paardenbakken.

Dit betreffen allemaal paardenhouderijen, waarbij onderscheid gemaakt wordt in hobbymatig en bedrijfsmatig gebruik van de paardenhouderij, wat in paragraaf 3.2 uitgelegd wordt.

Met name de hobbymatige paardenhouderijen nemen in Westland in omvang toe en staan daarmee een efficiënt gebruik van het glastuinbouwgebied en de toekomstige herstructurering van het glastuinbouwcluster in de weg.

3.1 Afbakening

Deze beleidsnota betreft alleen de ruimtelijke beslaglegging door paarden¹ met bijhorende opstallen en bouwwerken. Hieronder vallen dus niet de ruitersporen (over het strand of door de duinen en bossen). De gemeente erkent de waarde van deze paardrijdroutes, maar werkt deze niet uit in dit beleidsstuk. Dit zou bijvoorbeeld in het kader van de recreatie in Westland kunnen worden afgestemd op onder andere fiets- en wandelroutes.

Het houden van andere soorten vee, zoals bijvoorbeeld schapen, geiten en koeien wordt niet in deze beleidsnota behandeld. Hierop is als vanzelfsprekend de Wet Milieubeheer van toepassing wanneer sprake is van een inrichting, waarin ook het onderscheid tussen hobbymatig en beroepsmatig van belang is. Wanneer er sprake is van een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer, geldt het criterium "bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was" (artikel 1.1, lid 1 Wm). Allereerst wordt er gekeken of er sprake is van een inrichting. Dan wordt er bekeken of de activiteiten genoemd worden in het Inrichtingen en Vergunningbesluit milieubeheer (IVB), om vervolgens te bepalen of er algemene regels van toepassing zijn of dat er een milieuvergunningplicht is.

Het is bekend dat vele tuinders deze dieren houden om de graskanten kort te houden. Dit wordt toegestaan zolang dus geen sprake is van een inrichting of sprake is van overlast. Uit jurisprudentie blijkt bijvoorbeeld dat het houden van bijvoorbeeld meer dan 5 geiten, 4 koeien of meer dan 10 schapen of een combinatie daarvan als een inrichting geldt.

3.2 Hobbymatig- en bedrijfsmatig gebruik

Een paardenhouderij kan een bedrijfsmatig of hobbymatig karakter hebben. Bij bedrijfsmatig is sprake van een volwaardige paardenhouderij gericht op het genereren van een voldoende bedrijfsresultaat. Ook wanneer het bestaansrecht van de paardenhouderij niet geheel afhankelijk is van het daarmee te genereren bedrijfsresultaat maar qua omvang en aard niet kan worden aangemerkt als hobbymatig spreken wij van bedrijfsmatig.

De vraag is wanneer er sprake is van hobbymatig gebruik zonder afbreuk te doen aan de hoofdfunctie. Het antwoord op deze vraag is geheel afhankelijk van de feitelijke omstandigheden van het geval. Uit de rechtspraak zijn de volgende beoordelingscriteria af te leiden:

- de continuïteit van de activiteit;
- de hinder die de activiteit veroorzaakt;
- de huisvesting waarin de paarden worden gehouden;
- de commerciële doeleinden;
- de aanwending van de paarden;
- de perceelsgrootte;
- de omgeving waarin de paarden worden gehouden.

Om onduidelijkheid te voorkomen over de definitie van hobbymatige paardenhouderij, rekening houdend met de voorgaande beoordelingscriteria, is de volgende definitie opgesteld:

het houden van paarden voor privédoeleinden (niet gericht op het genereren van omzet) ten behoeve van de eigenaar van het perceel of zijn gezinsleden

Alle paardenhouderijen die hier niet onder geschaard kunnen worden kwalificeert de Gemeente Westland als zijnde bedrijfsmatig.

¹ Dit beleid geldt ook voor pony's. Paarden en pony's worden als gelijkwaardig behandeld.

4. HUIDIG BELEID EN WETGEVING

Aan deze visie op de paardenhouderijen in Westland liggen enkele beleidsdocumenten ten grondslag. Hierin zijn reeds ruimtelijke uitgangspunten geformuleerd welke ook in deze beleidsnota als leidraad dienen.

4.1 Visie Greenport 2020

De Visie Greenport 2020 beschrijft enkele kernbegrippen waar de gemeente Westland zich voor inzet op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling. Hieronder worden enkele stellingen uit de Visie Greenport 2020 benoemd met een vertaalslag naar de paardenhouderij.

Als strategische koers kiezen wij daarom voor versterking van het glastuinbouwcomplex in al haar verscheidenheid.

De versterking en daarmee de herstructurering van de glastuinbouw wordt bemoeilijkt door de versnipperde paardenhouderijen. Ook de infrastructuurle inpassingen op termijn mogen niet bemoeilijkt worden door functies die geen toegevoegde waarde zijn voor de versterking van de greenport. Duurzame kwaliteit van het glastuinbouwgebied en een efficiënte herstructurering van het glastuinbouwgebied zijn belangrijke pijlers voor de ontwikkeling van Westland.

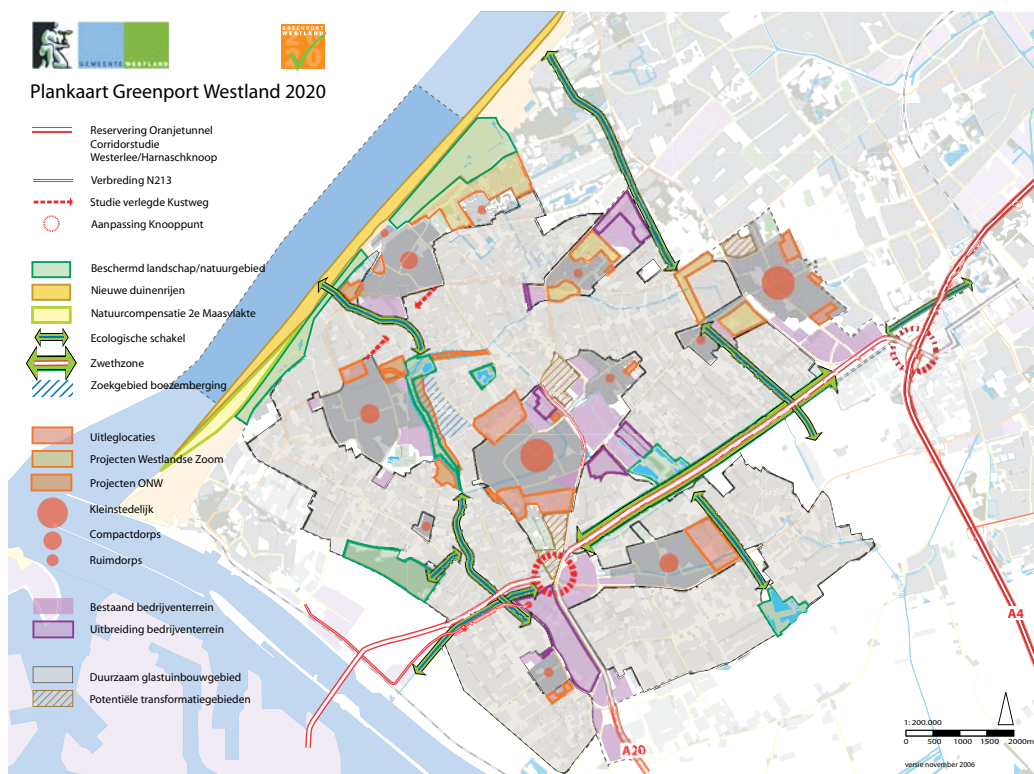
Westland kent een groot ruimtegebrek. De glastuinbouwcluster neemt een flink deel van de ruimte in beslag. Er zijn echter ook nog diverse andere ruimtevragers waaronder wonen, infrastructuur, voorzieningen, bedrijventerreinen en water en groen. Dit dwingt tot efficiënt omgaan met de beschikbare ruimte.

Onder efficiënt omgaan met de ruimte wordt niet verstaan het houden van paarden op een glastuinbouwbestemming. Het houden van paarden wordt alleen onder voorwaarden toegestaan en in ieder geval niet op een glastuinbouwbestemming.

4.2 Sociaal-maatschappelijke visie

Op het moment van schrijven is de gemeente bezig met het opstellen van een sociaal-maatschappelijke visie 'Mijn Westland, Ons Westland' welke dezelfde tijdsspanne kent als de Greenport Visie. Hierin wordt niet expliciet gesproken over de paardensport, wel wordt hier nadrukkelijk gesproken over de sociaal-culturele samenhang en de hoge mate van sport bedrijven onder de Westlandse gemeenschap. Hieronder valt ook de paardensport, waarvan bekend is dat er vele liefhebbers in het Westland wonen en recreëren.

In Westland zijn ongeveer 8 maneges aangesloten

bij de Federatie Nederlandse Rijscholen en er zijn ongeveer 11 actieve verenigingen met circa 800 klanten. Deze doelgroep moet wel bediend worden, ondanks de hoge prioriteit die wordt toegekend aan de (her)structurering van de glastuinbouw. Wel is er sprake van een spanningsveld tussen enerzijds het ruimtebeslag dat de paardenhouderijen leggen op grond die in het kader van het Greenportvisie eigenlijk bestemd is voor de glastuinbouw en anderzijds het maatschappelijk belang van voldoende recreatieve voorzieningen in het algemeen en ruitervoorzieningen in het bijzonder.

De Gemeente Westland laat hierbij wel het belang van de glastuinbouw prevaleren boven het maatschappelijk belang van de paardensport. De gemeente wil ervoor waken dat er een wildgroei aan maneges of manegeactiviteiten ontstaat. Hiertoe worden in hoofdstuk 5 verschillende gebiedstypen aangewezen met daaraan gekoppelde randvoorwaarden (hoofdstuk 6).

4.3 Milieuwetgeving

De uitoefening van de paardensport brengt diverse vormen van overlast. Overlast ontstaat door stof, licht, stank of verrommeling. Vaak kan deze overlast door een goede inpassing, doordachte aanleg en gebruik en door adequaat onderhoud geminimaliseerd worden. Bepaalde vormen van overlast kunnen via een milieuvergunning of via algemene regels als het besluit landbouw milieubeheer worden gereguleerd. Allereerst wordt dan gekeken of er sprake is van een inrichting. Dan wordt er bekeken of de activiteiten genoemd worden in het Inrichtingen en Vergunningbesluit milieubeheer (IVB), om vervolgens te bepalen of er algemene regels van toepassing zijn of dat er een milieuvergunningplicht is.

Echter, niet alle overlast is via een milieuvergunning te reguleren en ook kan de overlast worden veroorzaakt door bijvoorbeeld een privéstal, welke niet vergunningplichtig is op grond van de Wet milieubeheer. In dat geval kan de overlast worden gereguleerd (middels een ontheffing of vergunning) op grond van de APV. Als ultimum remedium kan de overlast door burgers zelf worden aangepakt via het Burgerlijk Wetboek (artikel 6:162 BW).

Bij paardenhouderijen is het van belang om overlast zodanig in te perken dat deze passend is binnen de omgeving. Het komt daarbij niet alleen aan op

milieubeleid. Juist het samenspel met het ruimtelijk beleid moet leiden tot een juiste afweging van milieubelastende en milieugevoelige bestemmingen, die vervolgens worden vastgelegd in bestemmingen en (gebruiks-)voorschriften.

Voor de vraag of het houden van dieren als een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer kan worden beschouwd, is onder meer het criterium "bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was" in artikel 1.1, lid 1 Wm van belang. Het begrip 'bedrijf' is dan ook ruimer dan wat in het algemeen spraakgebruik wordt aangeduid als 'bedrijf'. Artikel 4 van de beleidsregels geeft een uitgangspunt voor de beantwoording van de vraag of sprake is van een 'omvang alsof zij bedrijfsmatig was'.

Daarbij wordt het houden van meer dan 5 paarden in beginsel als bedrijfsmatig aangemerkt. In beginsel, omdat gemeenten op basis van jurisprudentie ook per individueel geval moeten beslissen of wordt voldaan aan dit criterium en daarmee of er sprake is van een vergunningplichtige situatie. Voor de beantwoording van de vraag of er sprake is van een activiteit die "bedrijfsmatig is of een omvang heeft alsof ze bedrijfsmatig is" gebruikt de rechter onder andere de criteria die in paragraaf 3.2 worden genoemd.

Er zijn hiervoor echter geen landelijke regels opgesteld om te bepalen wanneer sprake is van "een omvang alsof zij bedrijfsmatig was" en dus of het houden van paarden milieuvergunningplichtig is. Ondanks het ontbreken van landelijke beleidsregels kunnen de gemeenten de 'brief kleinschalig houden van dieren', opgesteld door het ministerie van VROM in oktober 1999 als uitgangspunt hanteren. In deze brief wordt tevens jurisprudentie samengevat. Hierin wordt onder meer aangegeven dat het houden van meer dan 5 paarden op basis van jurisprudentie een belangrijke indicatie is om te spreken van een omvang alsof zij bedrijfsmatig is.

4.4 Bestemmingsplan

Conform vaste rechtspraak geldt voor de paardenhouderij een status aparte. Het opnemen van een afzonderlijke bestemming voor bedrijfsmatige paardenhouderijen in bestemmingsplannen biedt meer duidelijkheid dan het opnemen als subbestemming. Maar ook hobbymatige paardenhouderijen moeten via het bestemmingsplan

voldoen aan duidelijke randvoorwaarden. Aangezien bestemmingsplannen meer en meer uitwerkingen en / of vertalingsslagen worden van beleid kunnen deze nader te formuleren beleidsregels onderlegger zijn voor toekomstige bestemmingsplannen en in het bijzonder het nieuwe bestemmingsplan glastuinbouwgebied Westland.

De percelen hebben in overwegende mate een glastuinbouw bestemming. Dit betekent dat de percelen niet mogen worden gebruikt voor paardenhouderijen. Voor zover bouwwerken ten behoeve van het houden van paarden zonder vergunning zijn opgericht en strijdig zijn met de bouwbepalingen van het bestemmingsplan zal hierop moeten worden gehandhaafd.

Wat betreft de grotere bedrijfsmatige paardenhouderijen heeft planologische borging doorgaans wel plaatsgevonden.

Wanneer het hobbymatig houden van dieren buitenproportioneel wordt is er sprake van ruimtelijk relevante activiteiten en wordt afbreuk gedaan aan de hoofdfunctie van het betrokken perceel. Het bestemmingsplan is dan het aangewezen instrument om dit te reguleren. Dat is de reden dat de randvoorwaarden ook onderdeel zullen uitmaken van de parapluerziening van het bestemmingsplan glastuinbouwgebied Westland. Hiermee wordt duidelijk aangegeven wat nog toelaatbaar is en wat buitenproportioneel is.

De meeste illegale situaties op basis van de bestemmingsplannen betreffen opstallen en voorzieningen ten behoeve van de hobbymatige paardenhouderij, zoals blijkt uit de nulmeting van de gemeente medio 2008. Deze illegale situaties zullen worden teruggebracht naar de oorspronkelijke functie, zoals door het college is besloten in de handhavingsnotitie van juli 2008. Het gebruik van paarden op een glastuinbouwbestemming valt namelijk buiten de beschrijving van alle bestemmingsplannen voor het buitengebied van Westland.

Om het hobbymatig karakter te benadrukken worden in de parapluerziening van de bestemmingsplannen ook de randvoorwaarden opgenomen, zoals in hoofdstuk 6 omschreven. Hierbij ligt de nadruk op de verschijningsvormen van de stallen en

paardenbakken. Het bestemmingsplan kan alleen het hobbymatig houden van paarden planologisch beperken door de ruimtelijke occupatie te reguleren. Het eventueel beperken van het aantal paarden per huishouden zou in de APV moeten worden opgenomen. Hiertoe wordt niet besloten, omdat dit in de praktijk zeer moeilijk te controleren is.

Voor het bedrijfsmatig houden van paarden in bijvoorbeeld maneges, professionele pensions en africhtingsstallen zijn de milieuwetgeving en de bestemmingsplannen voor de bewuste locaties van toepassing.

Bij de herziening van de bestemmingsplannen voor het buitengebied wordt voor agrarische- en woon-doeleindenbestemmingen bepaald dat in beginsel 300 m³ aan bijgebouwen is toegestaan. Binnen deze bepaling is men in beginsel vrij om paarden te houden binnen de randvoorwaarden uit hoofdstuk 6.

Paardenbakken zijn aan te merken als bouwwerken omdat ze omheind zijn. Er is sprake van een constructie van enige omvang van hout, metaal of ander materiaal die op de plaats van bestemming direct met de grond verbonden is en bedoeld is om ter plaatse te functioneren. De aanpassing van de grond voor de paardensport is een werk en daarmee aanlegvergunningplichtig.

Uit de jurisprudentie blijkt dat paardenbakken vergunningplichtige bouwwerken zijn. De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft uitgesproken dat "hekwerken rond een paardenbak geen vergunningvrije erf- of terreinafscheidingen zijn". Dit betekent dat voor de bouw van een paardenbak een bouwvergunning moet worden aangevraagd.

4.5 Resumé

De Gemeente Westland zet zich in voor een sterk glastuinbouwcluster. In deze gemeente wonen 100.000 mensen en vinden 50.000 personen werkgelegenheid. Om deze economie te bevorderen worden niet-tuinbouwgerelateerde activiteiten slechts beperkt toegestaan. Dit betreft ook de paardenhouderijen. De Gemeente Westland laat het belang van de glastuinbouw prevaleren boven het maatschappelijk belang van de paardensport.

5. RUIMTELIJKE AFBAKENING

“De paardenhouderij is primair aangewezen op het platteland en neemt daar ook in betekenis toe, door de afname in absolute aantallen van de traditionele landbouw en veeteelt”, stellen de VNG en SRP in een gezamenlijk uitgebrachte visie op de ‘Paardenhouderij en Ruimtelijke Ordening’. Deze basis kent een wezenlijk verschil met de agrarische bestemming in het Westland. Glastuinbouw kent nu eenmaal geen open landschap. De toegevoegde waarde van paarden aan het open landschap en een toenemende belevingswaarde is in Westland niet van toepassing.

Daarom wil de gemeente Westland ervoor zorgen dat de paardenhouderij geen belemmering vormt voor de glastuinbouw. Door het aanduiden van verschillende gebieden wil de gemeente het glastuinbouwcluster beschermen door aan te geven waar en in welke hoedanigheid de paardenhouderij is toegestaan. Aan de randen van natuurgebieden,

groenstroken en de kust is het om twee redenen aantrekkelijker om paarden te houden. Er is ruimte voor het fysiek houden van paarden én er is een directe gelegenheid tot het rijden met paarden.

Door verschillende gebiedstypen aan te merken is regulerend optreden mogelijk. Het houden van paarden, met daarbij horende bakken, opstallen of voorzieningen, dient te allen tijde te voldoen aan de randvoorwaarden welke in hoofdstuk 6 beschreven zijn.

In Westland onderscheiden we een drietal gebieden, waarbij verschillende kaders worden aangegeven. Tevens is een onderscheid gemaakt tussen het hobbymatig dan wel bedrijfsmatig houden van paarden.

5.1 Gebiedstype 1: woonkernen en bedrijventerreinen

In woonkernen en op bedrijventerreinen (als zodanig beschreven in het bestemmingsplan) is het houden van paarden, zowel hobbymatig als bedrijfsmatig, niet toegestaan.

Dit houdt verband met het feit dat de woonkernen zich kenmerken door dichte bebouwing en een intensieve woonfunctie. Paarden zouden in de woonkernen te veel overlast veroorzaken.

Ook het houden van paarden, zowel hobbymatig als bedrijfsmatig, op bedrijventerreinen is uitgesloten. Grond voor huisvesting van bedrijven is schaars en dient zo efficiënt mogelijk te worden aangewend. Aanwending van deze grond voor het houden van paarden is vanuit maatschappelijk oogpunt onwenselijk, bovendien zijn bedrijventerreinen niet voor het houden van paarden geschikt. Paardenactiviteiten in combinatie met zwaar en druk verkeer op een bedrijventerrein zorgen daarnaast voor gevaarzettende situaties, zowel voor paard als voor bestuurder. In gebiedstype 1 zullen mogelijk bestaande situaties daarom worden afgebouwd, door handhaving en doordat ‘nieuwe’ situaties niet meer worden toegestaan.

5.2 Gebiedstype 2: glastuinbouwgebied

In het (duurzame) glastuinbouwgebied is het houden van paarden in beginsel niet toegestaan. Het betreft hier gronden met een glastuinbouwbestemming. Het houden van paarden doet afbreuk aan de bestemming. Het gaat ten koste van glasareaal en kan tot ongewenste functiemenging leiden.

Bovendien blijkt in de praktijk dat hobbymatige paardenhouderijen reconstructie van de glastuinbouw frustreren. Bij onderhandelingen over grondverwerving blijkt de paardensport de onderhandelingen te bemoeilijken. De paardenhouder wenst bij eventuele uitplaatsing evenzoveel ruimte voor zijn paarden op het nieuwe perceel en zadelt de Gemeente Westland op met een extra ruimteclaim.

Zeker wanneer het hobbymatig houden van paarden in het verleden heeft geleid tot excessief gebruik, waarbij de particuliere gebruiker grote opstallen en vele paarden blijkt te houden. Met duidelijke kaders kan dit in de toekomst worden voorkomen en worden de onderhandelingen en daarmee de reconstructie van het glasareaal vlot getrokken.

Ook het bouwen van opstallen voor een paardenhouderij is in principe niet toegestaan op restpercelen en overhoeken van duurzame glastuinbouwgebieden. Hiermee wordt voorkomen dat een optimaal gebruik en (toekomstige) herstructureringen van het glastuinbouwcluster worden belemmerd.

'Overhoeken' en restpercelen kunnen bijvoorbeeld wel een andere inrichting krijgen, zoals waterberging. Een uitgekiend stedenbouwkundige inrichting kan ertoe bijdragen dat het oppervlakte van deze restpercelen en overhoeken tot een minimum wordt beperkt.

Op de percelen met een woondoeleinden bestemming (of bijvoorbeeld als erf of tuin zijn bestemd) is het houden van paarden toegestaan onder voorwaarden, welke in hoofdstuk 6 worden beschreven. De paarden mogen uitsluitend hobbymatig worden gehouden, wanneer het uitsluitend op eigen erf of in de eigen tuin gebeurt, dit het glastuinbouwcluster niet belemmert en uit milieuhygiënisch oogpunt geen belemmering oplevert voor de omgeving. Het is absoluut niet de bedoeling om het houden van paarden voor derden toe te staan, ook niet als geen betaling zou plaatsvinden. Dit laatste is opgenomen om ontwijkconstructies te voorkomen.

Het bedrijfsmatig houden van paarden in het glastuinbouwgebied is in principe uitgesloten. Dit gaat ten koste van het glastuinbouwcluster en de economie van de paardenhouderijen wordt niet door de Gemeente Westland ondersteund.

Een uitzondering wordt gemaakt wanneer een bedrijfsmatige paardenhouderij vanuit recreatief en maatschappelijk oogpunt aantoonbaar wenselijk is. In dat geval kan de gemeente medewerking verlenen aan een verzoek. Burgemeester en wethouders kunnen van een verzoeker verlangen dat hij aantoont dat binnen de gemeente Westland behoefte bestaat aan een bedrijfsmatige inrichting, en dat een dergelijke inrichting levensvatbaar is. Ook hier

gelden afstandsnormen en zullen bedrijfsmatige inrichtingen altijd meldings- en/of milieuvergunningplichtig zijn. Aan de overige voorwaarden voor het verlenen van planologische medewerking moet altijd worden voldaan. Zo moet sprake zijn van een goede ruimtelijke onderbouwing en landschappelijke inpassing van de voorgenomen activiteit.

5.3 Gebiedstype 3: recreatiegebied groenzones

In gebiedstype 3, recreatiegebieden en groenzones, is het houden van paarden in beginsel niet toegestaan. De realisatie van een paardenstal of andere opstallen doet afbreuk aan het weinige groen dat de gemeente rijk is.

6. RANDVOORWAARDEN

In het glastuinbouwgebied is het houden van paarden onder voorwaarden mogelijk, zoals beschreven in hoofdstuk 5. Omdat een van de beleidsuitgangspunten in Westland het in stand houden van het glastuinbouwcluster is, is de aanleg van een paardenbak met de daarbij behorende omheining en paardenstallen in principe in strijd met de beleidsuitgangspunten.

Voor de aanleg van een paardenbak moet een aanlegvergunning worden aangevraagd, omdat de grond moet worden afgegraven, opgehoogd dan wel moet worden geëgaliseerd. Voor de noodzakelijke omheining en paardenstallen is een bouwvergunning vereist.

Past het oprichten van een paardenbak binnen het wensbeeld van de gemeente dan is in ieder geval aan onderstaande voorwaarden voldaan.

Randvoorwaarden aan het oprichten van voorzieningen ten behoeve van een hobbymatige paardenhouderij:

- de bouwwerken / het gebruik vormen geen belemmering voor de duurzame glastuinbouw;
- de te stallen paarden mogen uitsluitend voor eigen, hobbymatig, gebruik zijn. Er mag geen sprake zijn van een inrichting als bedoeld in de Wet milieubeheer;
- alleen op eigen erf, de stallingsruimte wordt gebouwd binnen de privé bebouwingsmogelijkheden van het bestemmingsplan²;
- de stalling (of schuilplaats) van paarden betreft maximaal 75 m³;
- opslag van voer/hooi e.d. moet geheel binnen het bijgebouw plaatsvinden;
- geen belemmering voor de omgeving vanuit milieuhygiënisch oogpunt;
- een drafbaan, professionele stalling, manege of paarden(bak) in kassen is niet toegestaan
- een paardenbak wordt gekoppeld aan de navolgende voorwaarden:
 - bouwwerken / gebruik belemmert efficiënte gebruik en verkaveling glasareaal (in de toekomst) niet
 - de maximale oppervlakte van paardenbakken mag 400 m² bedragen³;

-
- 2
 1. Voor bestaande burgerwoningen is dit binnen het bestemmingsvlak "woondoeleinden";
 2. Te wijzigen voormalig agrarisch bedrijfswoningen krijgen als burgerwoning een kavel van bij voorkeur maximaal 1000 m². Hierbinnen moet de stalling plus paardenbak gerealiseerd worden;
 3. Voor de toekomst van glastuinbouw bestemmingen komt een maximale oppervlakte te gelden die gebruikt mag worden voor privé doeleinden (woning, berging, hobby), ook hier zou een oppervlakte van 1000 m² mogelijk zijn.
 - 3 In de handreiking "Paardenhouderij en Ruimtelijke Ordening" van de VNG wordt een aanbeveling gedaan voor de afmeting van een buitenrijbaan. Om naast training en africhting van het paard eveneens toetsing van prestaties van de combinatie paard en ruiter in diverse disciplines mogelijk te maken, wordt een minimale afmeting van 20 x 40 m aanbevolen. Dat betekent een oppervlakte van 800 m². Binnen een maximale kavel van 1000 m² resteert dan te weinig ruimte voor erf, tuin, woning en berging. Het hobbymatig houden van paarden houdt niet per definitie in dat trainingen in alle disciplines mogelijk zijn. Voor dergelijke activiteiten zal men toch naar een manege of elders uit moeten wijken. Planologisch aanvaardbaar is een paardenbak van maximaal 400 m², bij voorkeur in een afmeting van 20 x 20 m.

- de paardenbak is gelegen binnen de privé bebouwingmogelijkheden van het bestemmingsplan;
- georganiseerde (groeps)lessen zijn niet toegestaan;
- kantine- en horeca-achtige activiteiten zijn niet toegestaan;
- het gebruik van geluidsinstallaties is niet toegestaan;
- het aanbrengen van verlichting is niet toegestaan;
- ter plaatse van de paardenbak mogen geen hulpgebouwen worden opgericht;
- ten opzichte van woningen van derden dient een minimale afstand in acht te worden genomen van 15 meter⁴;
- hekwerk niet hoger dan 1,2 meter vanaf maaiveld en wat betreft kleur en materiaalgebruik ter beoordeling aan de Welstandscommissie.
- Overdekte paardenbakken zijn niet toegestaan;
- De gemeente kan nadere eisen stellen met betrekking tot het aanbrengen van gebiedseigen beplanting, de ligging van de paardenbak en/of de omheining van de paardenbak.

De grootte van de stalling (75 m³) biedt volgens aanbevelingen van de Sectorraad Paarden en de VNG plaats aan 2 paarden. In de handreiking 'Paardenhouderij en landschap' wordt aanbevolen om een paardenbox van 3,5 x 3,5 x 3 meter (lxbxh) per paard aan te houden. Deze aanbeveling wordt door de Gemeente Westland onderschreven om het hobbymatige karakter van de paardenhouderij te benadrukken.

Er kunnen zich situaties voordoen dat iemand meer ruimte nodig heeft voor het hobbymatig houden van paarden dan met dit beleid wordt mogelijk gemaakt. Daar kan sprake van zijn wanneer bijvoorbeeld met paarden topsport wordt beoefend of met een vierspan wordt geoefend. In dergelijke gevallen kan het college, na afweging van de betrokken belangen, gemotiveerd afwijken van dit beleid.

⁴ Een professionele paardenhouderij of manege moet op grond van de VNG-richtlijn "Bedrijven en milieuzonering" op tenminste 50 m van een rustige woonwijk zijn gelegen. Omdat hier sprake is van het hobbymatig houden van paarden en daarbij geen sprake is van een rustige woonwijk, maar van gemengd gebied, is het gerechtvaardigd om een correctie toe te passen. De aan te houden afstand is dan nog 15 m.

7. HANDHAVING

Het beleid, zoals dat in de voorgaande hoofdstukken beschreven is, zal middels strikte handhaving in praktijk worden gebracht.

Er wordt daarbij onderscheid gemaakt tussen bestaande situaties en nieuwe situaties, vanaf de vaststelling van dit beleid.

Bestaande situaties

Er is medio 2008 een inventarisatie gemaakt, waaruit bleek dat er 83 illegale situaties zijn betreffende paardenhouderijen in het glastuinbouwgebied. Deze worden door de afdeling Veiligheid, Handhaving en Brandweezorg (VHB) in behandeling genomen, zoals besproken in de notitie 'Aanpak strijdigheden Glastuinbouwgebied Westland', vastgesteld door het college d.d. 22 juli 2008. Hierin is duidelijk uitgesproken dat de illegale situaties met extra inzet van handhaving een halt toegeroepen worden. Wanneer deze illegale situaties binnen de randvoorwaarden van deze beleidsnota vallen is er geen reden tot handhaving.

Paardenhouderijen welke in het verleden positief bestemd zijn, zullen die bestemming behouden.

Nieuwe situaties

Vanaf het moment van vaststelling van deze beleidsnota 'Paarden houden in Westland' is dit beleid vigerend en dienen alle aanvragen voor paardenstallen en paardenbakken hieraan getoetst te worden. Ook kan de afdeling VHB aan de hand van dit beleid en op grond van het bestemmingsplan illegale situaties aanpakken.

Er bestaat een kans dat er meer vraag naar ruimte in maneges ontstaat dan dat er aanbod is. Bij voorkeur wordt deze vraag opgevangen in de bestaande maneges. Uitbreiding van bestaande maneges verdient de voorkeur boven het oprichten van een nieuwe manege. Dat heeft de minste ruimtevrage tot gevolg. Dit is afhankelijk van de stedenbouwkundige inpassing, verkeersafwikkeling en milieunormen, welke door de gemeente per geval beoordeeld worden.

Bij het oprichten van een nieuwe bedrijfsmatige paardenhouderij moet het bestemmingsplan worden aangepast en dient rekening gehouden te worden met onder meer de milieuwetgeving en de ruimtelijke inpassing en onderbouwing.

Bij een locatiekeuze wordt gestreefd naar een evenwichtige verdeling door de hele gemeente en rekening houdend met maneges net over de gemeentegrens. Wateringen wordt bijvoorbeeld al voorzien in de vraag door de maneges in recreatiegebied De Uithof en De Lier met maneges in Midden Delfland

8. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

In de voorgaande hoofdstukken is de positie van de paardenhouderij in Westland besproken. Hierbij ging de meeste aandacht uit naar de hobbymatige paardenhouderij in het buitengebied. In het glastuinbouwcluster worden de meeste paarden gehouden en wordt een van de grootste ruimtelijke opgaven van de gemeente, namelijk de herstructurering van het glastuinbouwcluster, gerealiseerd.

Niet alleen kan nu actief worden gehandhaafd, er kan bovendien sturend worden opgetreden. Deze beleidsnota is eveneens onderlegger voor bestemmingsplannen.

Het geeft antwoord op de vraag waar we paardenhouderijen met aanverwante voorzieningen willen toestaan en in welke verschijningsvorm. In dorpskernen, op bedrijventerreinen en in natuurgebieden en groenzones wordt het houden van paarden niet toegestaan. In deze gebieden verdienen andere functies de voorkeur en is het zelfs onwenselijk, ook voor de paarden zelf, om paarden te houden.

In het glastuinbouwgebied is het houden van paarden op kleine schaal mogelijk op gronden die bestemd zijn om te wonen. Hieraan is ook een set met randvoorwaarden verbonden, zodat het voor de paardenliefhebbers ook duidelijk is binnen welke kaders zij de benodigde voorzieningen kunnen realiseren. Zo kan tevens iedereen als gelijke worden behandeld en is het voor zowel burger als gemeentelijke handhavingsambtenaren helder wat is toegestaan en wat niet.

Ook worden nieuwe bouwaanvragen voor paardenbakken en aanverwante voorzieningen aan de hand van dit beleid beoordeeld en kan de gemeente transparant de paardenliefhebber bedienen.

Met dit beleid wordt op deze heldere manier een bijdrage geleverd aan de doelstelling van de Gemeente Westland om geen verdere afbreuk aan het glasareaal toe te staan en de herstructurering van het glas verder mogelijk te maken en tegelijkertijd de paardenliefhebber de ruimte te geven zijn of haar favoriete sport te blijven beoefenen.

BIJLAGE 1. BEGRIPPEN

- aanverwante voorzieningen: onder meer maar niet uitsluitend paardenstallen, overdekte en onoverdekte rijbakken, mestplaten, overdekte en onoverdekte stapmolens, verblijfsruimten, horeca-activiteiten, parkeerruimte en verharding;
- bedrijfsmatig houden van paarden: het houden van paarden anders dan hobbymatig, bijvoorbeeld een manege, een paardenfokkerij of een paardenpension;
- hobbymatig houden van paarden: het houden van enkele paarden voor privédoeleinden (niet gericht op het genereren van omzet) ten behoeve van de eigenaar van het perceel of zijn gezinsleden, waarbij het houden van paarden voor derden, al dan niet tegen betaling, is uitgesloten;
- inrichting: elke door de mens bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, ondernomen bedrijvigheid die binnen een zekere begrenzing pleegt te worden verricht;
- manege: inrichting waarin in de ruimste zin des woords gelegenheid wordt gegeven tot het beoefenen van de paardensport, het gebruik van paarden voor recreatieve en sportieve doeleinden, het volgen van onderricht in de paardensport en de stalling van paarden;
- paarden: zowel paarden als pony's;
- paardenfokkerij: inrichting gericht op het fokken van paarden, de opfok van jonge paarden en het africhten en verzorgen van paarden voor derden;
- paardenpension: plaats waar ruimte beschikbaar wordt gesteld voor het stallen van paarden van derden, niet zijnde de eigenaar van het perceel of zijn gezinsleden;

BIJLAGE 2. OVERZICHTSKAART STRIJDIGE SITUATIES DOOR PAARDEN- HOUDERIJEN

COLOFON

Dit is een uitgave van de Gemeente Westland, november 2008.

Deze publikatie is op te vragen en te downloaden via www.gemeentewestland.nl.

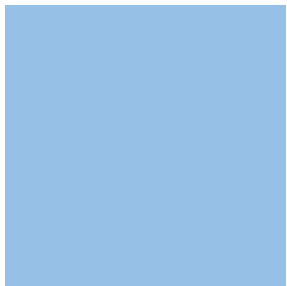
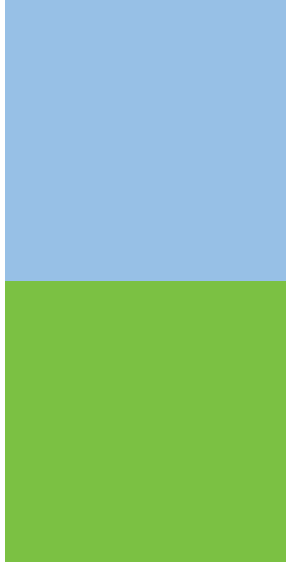
Samenstelling en Vormgeving

Gemeente Westland

Afdeling Ruimte, Bouwen en Milieu

Team Ruimtelijke Ontwikkeling

Postadres: Postbus 150, 2670 AD Naaldwijk
Bezoeksadres: Stokdijkkade 2, 2671 GW Naaldwijk
T (0174) 673 673
F (0174) 673 600
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

